

Φιλοσοφίες της ελευθερίας

Από τον Μαρξ και τον κλασικό φιλελευθερισμό ως τον Καστοριάδη, τον Foucault και τη δημοκρατία των κοινών

Αλέξανδρος Κιουπκιολής

METADATA

Title: Φιλοσοφίες της ελευθερίας

Other Titles: Από τον Μαρξ και τον κλασικό φιλελευθερισμό ως τον Καστοριάδη, τον Foucault και τη δημοκρατία των κοινών

Language: Greek

ISBN: 978-960-603-146-5

Subject: LAW AND SOCIAL SCIENCES

Keywords: Contemporary Political Theory

Bibliographic Reference: Kioupiolis, A. (2015). Φιλοσοφίες της ελευθερίας [Undergraduate textbook]. Kallipos, Open Academic Editions. <http://dx.doi.org/10.57713/kallipos-550>

Abstract

Θέμα του προτεινόμενου συγγράμματος είναι αρχικώς και κυρίως η μελέτη διαφορετικών προσεγγίσεων στην έννοια της ελευθερίας στη νεότερη και σύγχρονη πολιτική σκέψη, και ειδικότερα στα έργα των Κ. Μαρξ, Ι. Καντ, Α. Μπερλίν, Τζ. Στ. Μίλλ, Κ.Καστοριάδη, Μ. Φουκώ κ.α., και εν συνεχεία η σύνδεση μιας ερμηνείας της ελευθερίας με τη σύγχρονη συζήτηση γύρω από τα «κοινά» και τη δημοκρατία.

Στα πρώτα κεφάλαια θα εξετάζονται δύο κρίσιμες ερμηνείες της ελευθερίας στο έργο του Μαρξ και του Καντ και θα δειχθεί πώς η απόδοση πάγιων χαρακτηριστικών στα ελεύθερα πρόσωπα περιορίζει το εύρος της ελεύθερης επιλογής. Έπειτα θα διερευνηθούν δύο παραδοσιακές εναλλακτικές προτάσεις, η αρνητική ελευθερία και η πειραματική ελευθερία του Τζ. Στ. Μίλλ και θα καταδειχθούν οι ανεπάρκειές τους. Η μελέτη μιας γόνιμης θεώρησης της ελευθερίας στη σύγχρονη σκέψη θα επιχειρηθεί με άξονα το σχετικό έργο του Κ. Καστοριάδη και του Μ. Φουκώ, δευτερευόντως. Η σύγχρονη έννοια της «αγωνιστικής ελευθερίας» εντοπίζεται

σε ένα ευρύ φάσμα της πολιτικής σκέψης των τελευταίων δεκαετιών, από τις θεωρίες της αγωνιστικής δημοκρατίας ως τον φιλελεύθερο πλουραλισμό και τα σύγχρονα κινήματα για την παγκόσμια δικαιοσύνη. Συνδυάζει τη φαντασία, τον ριζικό αναστοχασμό, τον πλουραλισμό και τον διαρκή αγώνα ενάντια στις κλειστές ταυτότητες για να αναπτύξει περαιτέρω μαρξικές και φιλελεύθερες ιδέες. Το βιβλίο θα εξετάζει μια σειρά πολιτικών και φιλοσοφικών ζητημάτων τα οποία εγείρει μια αγωνιστική θεώρηση της ελευθερίας που αρνείται την ύπαρξη αντικειμενικών θεμελίων στην επιστήμη, την ιστορία και την ηθική.

Τα δυο τελευταία κεφάλαια θα πραγματεύονται την προβληματική της ηγεμονίας-αντιηγεμονίας (Ε. Λακλάου, Ρ. Ντέη κ.α.) και των «κοινών» στη σύγχρονη θεωρία (Ε. Όστρομ κ.α.), δηλαδή των συλλογικών πόρων που γίνονται αντικείμενο δημοκρατικής συλλογικής διαχείρισης από τοπικές κοινωνίες, ώστε να αναζητηθούν πρόσφορες πολιτικές δομές που θα μπορούσαν να προαγάγουν κοινωνικά την ιδέα της αγωνιστικής ελευθερίας